

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Η Υφυπουργός Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, κα Φάνη Πάλλη - Πετραλιά μιλάει *για τη σύγχρονη μορφή του κράτους Πρόνοιας, τις νέες κοινωνικές ανάγκες και την ανάγκη εξέλιξης των κοινωνικών υπηρεσιών.*

Ερώτηση:

Κυρία Πετραλιά, τι εννοούμε όταν μιλάμε για κράτος Πρόνοιας;

Απάντηση:

Η πρώτη μορφή κράτους Πρόνοιας, το λεγόμενο "welfare state" δημιουργήθηκε στη Μεγάλη Βρετανία μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Οι νομοθετικές τους ρυθμίσεις βασίστηκαν στην περίφημη έκθεση Beveridge στην οποία αναφέρονται πέντε μεγάλα βασικά εμπόδια για την κοινωνική πρόοδο. Είναι η οικονομική ανάγκη, η ασθένεια, η αμάθεια, η εξαθλίωση και η έλλειψη απασχόλησης.

Ερώτηση:

Αυτές είναι οι θεωρούμενες βασικές ανθρώπινες ανάγκες;

Απάντηση:

Ακριβώς. Είναι η εργασία, η υγεία, η παιδεία, η κατοικία, το περιβάλλον, η κοινωνική πρόνοια, και η κοινωνική συμβίωση. Αυτές έχουν κατοχυρώσει δηλαδή και νομοθετικά η Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου του ΟΗΕ και άλλα Διεθνή Σύμφωνα.

Ερώτηση:

Μπορούμε να μιλάμε για κράτος Πρόνοιας στην Ελλάδα, κυρία

Πετραλιά;

Απάντηση:

Κοιτάξτε, αυτές οι ανάγκες για τις οποίες μιλάμε αναγνωρίζονται στο Σύνταγμα μας του 1975. Η εργασία προστατεύεται με το άρθρο 22. Η υγεία, η κοινωνική πρόνοια και η κατοικία με το άρθρο 21. Η παιδεία με το άρθρο 16. Το περιβάλλον με το άρθρο 24. Η κοινωνική συμβίωση με το άρθρο 25. Είναι σαφές λοιπόν ότι, αναγνωρίζοντας αυτά τα δικαιώματα του πολίτη, έχουμε καθιερώσει κράτος Πρόνοιας. Από κει και πέρα η διοίκηση αναλαμβάνει να ικανοποιήσει αυτές τις ανάγκες οργανώνοντας τις κοινωνικές υπηρεσίες κατά ένα λειτουργικό τρόπο.

Ερώτηση:

Πέρα από τη θεωρία, στην πράξη πιστεύετε ότι το κράτος Πρόνοιας λειτουργεί; Ακολουθούμε τις αναπτυγμένες χώρες δηλαδή στις παροχές και στην κοινωνική μας πολιτική;

Απάντηση:

Δεν πρέπει να ξεχνάτε ότι η εκάστοτε Κοινωνική Πολιτική έχει άμεση σχέση με την Οικονομική Πολιτική. Μια χώρα που έχει χρόνια οικονομικά προβλήματα δεν είναι δυνατό να μπορεί να προσφέρει την ποιότητα κοινωνικών υπηρεσιών που προσφέρει μια ισχυρή οικονομικά χώρα.

Ερώτηση:

Μήπως όμως παράλληλα με το στόχο της οικονομικής ανάπτυξης πρέπει να τεθεί και ο στόχος της κοινωνικής ανάπτυξης;

Απάντηση:

Φυσικά. Είναι λάθος να θεωρούμε ότι μόνη της η οικονομική ανάπτυξη θα λύσει τα προβλήματα των κοινωνικών αναγκών. Κάνουμε προσπάθειες.

Ερώτηση:

Δε νομίζετε ότι έχουμε μείνει πίσω σ' αυτόν τον τομέα;

Απάντηση:

Ναι, αλλά νομίζω ότι είναι λογικό. Η Ελλάδα αντιμετώπισε το τεράστιο πρόβλημα των προσφύγων από τη Μικρά Ασία και αμέσως μετά ένα πόλεμο που την άφησε εξαθλιωμένη. Υπήρχαν τεράστιες απώλειες. Επρεπε να αντιμετωπιστούν τα επείγοντα προβλήματα.

Σε τέτοιες περιπτώσεις είναι φυσικό να παραμεριστούν οι μακροχρόνιοι σχεδιασμοί. Ποια άλλη χώρα βρέθηκε σ' αυτή την κατάσταση; Παρ' όλα αυτά σταθήκαμε στα πόδια μας. Τα τελευταία χρόνια κάνουμε βήματα, προχωράμε. Προσπαθούμε να αναβαθμίσουμε τις κοινωνικές μας υπηρεσίες και να ακολουθούμε τις νέες τάσεις.

Ερώτηση:

Ποιες είναι αυτές οι νέες τάσεις;

Απάντηση:

Όσο προχωράει η ανάπτυξη μιας χώρας, μπαίνουν σε δεύτερο ρόλο οι ανάγκες επιβίωσης. Με την άνοδο του βιοτικού επιπέδου, οι ανάγκες παίρνουν νέο νόημα, οι κοινωνικές υπηρεσίες διαφορετικό προσανατολισμό. Σήμερα μιλάμε όλο και περισσότερο για ποιότητα ζωής, για προστασία του περιβάλλοντος, για κοινωνική προσαρμογή και για αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου. Αναγνωρίζουμε ότι πρέπει να προστατευτεί η ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Δεν αρκεί πια μόνο η κάλυψη των βασικών αναγκών. Επίσης δίνεται πια μεγάλη σημασία στην πρόληψη και στην σωματική και ψυχική αποκατάσταση.

Ερώτηση:

Μπορείτε να γίνετε πιο συγκεκριμένη;

Απάντηση:

Το Διεθνές Γραφείο Εργασίας έχει κάνει μια πολύ ενδιαφέρουσα έκθεση πάνω σ' αυτό το θέμα. Βασικά θέματα πρόληψης είναι π.χ. ο οικογενειακός προγραμματισμός, ο επαγγελματικός προσανατολισμός, η δημιουργία θέσεων εργασίας. Σε θέματα υγείας είναι η ενθάρρυνση μορφών υγιεινής ζωής, η πρόληψη γέννησης παιδιών που παρουσιάζουν ελαττώματα, η ενημέρωση των πολιτών...

Ερώτηση:

Για το Aids παραδείγματος χάριν;

Απάντηση:

Το Aids είναι ένα από τα πολύ σημαντικά θέματα στα οποία ήδη προσπαθούμε να ενημερώνουμε τους πολίτες. Αλλά προσπαθούμε να τους διαφωτίσουμε και για άλλα θέματα, για τον κίνδυνο των ναρκωτικών, για το κάπνισμα, για την πρόληψη του καρκίνου...

Ερώτηση:

Και όταν μιλάτε για ψυχική αποκατάσταση;

Απάντηση:

Αναγνωρίζουμε επιτέλους το σημαντικότερο ρόλο του συμβούλου κοινωνικού λειτουργού, κάτι που έλεγα χρόνια. Η Συμβουλευτική θα παίζει τεράστιο ρόλο στο μέλλον. Μια από τις προτεραιότητες μας είναι η στελέχωση των κοινωνικών μας υπηρεσιών με έμπυχο δυναμικό. Η κοινωνική εργασία, επειδή λειτουργεί σε προσωπικό επίπεδο, πιστεύουμε ότι είναι πραγματικά αποτελεσματική.

Ερώτηση:

Σε ορισμένες περιπτώσεις άλλωστε, τα ψυχικά προβλήματα είναι σημαντικότερα από τις υλικές ανάγκες.

Απάντηση:

Αν θέλουμε μια υγιή κοινωνία, πρέπει να λάβουμε τα μέτρα μας και να αντιμετωπίσουμε τα κρίσιμα προβλήματα της εποχής μας. Την αντικοινωνικότητα, τη μοναξιά, την εγκληματικότητα. Οι φυλακισμένοι, όσοι βρίσκονται σε ιδρύματα, όσοι κάνουν αποτοξίνωση, πρέπει να βοηθηθούν ώστε η επανένταξή τους στην κοινωνία να είναι ομαλή. Οι οικογένειες που φροντίζουν ανάπηρους και παιδιά με ειδικές ανάγκες χρειάζονται υποστήριξη, όχι μόνο υλική αλλά και ψυχολογική. Το ίδιο και οι άγαμες μητέρες, και οι μονογονικές οικογένειες καθώς και οι τόσοι υπερήλικες που έχουν μείνει μόνοι.

Ερώτηση:

Με την αύξηση του μέσου όρου ζωής, ο αριθμός των υπερηλίκων και δη, των συνταξιούχων θα είναι πολύ μεγαλύτερος στο μέλλον. Αντίθετα, ο αριθμός των εργαζομένων θα μειωθεί σημαντικά εξ αιτίας της υπογεννητικότητας στη χώρα μας.

Απάντηση:

Βέβαια, αυτό είναι ένα από τα προβλήματα που καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε, προνοώντας από τώρα. Οι προσπάθειές μας πρέπει να επικεντρωθούν στο να καλύψουμε τις αναμενόμενες αυτές ανάγκες στον τομέα των συντάξεων, χωρίς να επιβαρύνουμε με περισσότερες εισφορές τους εργαζόμενους. Το αν θα καταφέρουμε να ανταποκριθούμε θα έχει άμεση σχέση και με τα επίπεδα της ανεργίας στο μέλλον.

Ερώτηση:

Ενα άλλο από τα μεγάλα θέματα, στο οποίο μόνο πρόσφατα αρχίσαμε να δίνουμε προσοχή, είναι και τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

Απάντηση:

Τα άτομα με ειδικές ανάγκες η ελληνική κοινωνία τα αντιμετώπιζε επί χρόνια με τρομερή προκατάληψη. Πιστεύω ότι τώρα έχει ευαισθητοποιηθεί απέναντί τους. Η προσπάθειά μας είναι να βοηθήσουμε αυτά τα άτομα να ενταχτούν στο κοινωνικό σύνολο. Να τα βοηθήσουμε να μένουν στην οικογένεια. Να τα ενθαρρύνουμε και να τους δώσουμε τα εφόδια και την κατάρτιση ώστε να γίνονται χρήσιμα στελέχη της κοινωνίας μας.

Ερώτηση:

Νομίζετε πως οι κοινωνικές υπηρεσίες στην Ελλάδα μπορούν να προσαρμοστούν εύκολα στις νέες ανάγκες;

Απάντηση:

Οι ριζικές προσαρμογές δεν είναι ποτέ εύκολες. Χρειάζεται έρευνα, μακροχρόνιος σχεδιασμός και πρόβλεψη. Χρειάζεται να χαραχτεί ενιαία στρατηγική στην κοινωνική πολιτική με τη συναίνεση όλων, ώστε να προλάβουμε τις νέες ανάγκες και να έχουμε ένα σύστημα έτοιμο να ανταποκριθεί σ' αυτές.

Δεν πρέπει να ξεχνάμε άλλωστε τους ιδιωτικούς φορείς, οι οποίοι σε πολλά θέματα μας έχουν προλάβει και οι οποίοι επιτελούν τεράστιο έργο κοινωνικής πρόνοιας αλλά και συμβουλευτικής.

Ερώτηση:

Πιστεύετε ότι θα μπορέσουμε σύντομα να δούμε το νέο πρόσωπο του κράτους Πρόνοιας στην Ελλάδα;

Απάντηση:

Θα μου επιτρέψετε να αισιοδοξώ. Γίνονται βήματα. Βέβαια, ο αμεσος στόχος μας στο Υπουργείο είναι η αναβάθμιση των κοινωνικών υπηρεσιών στη σημερινή τους μορφή, έτσι ώστε να παρέχονται καθολικά σε ικανοποιητικό επίπεδο και με αξιοπρεπή τρόπο.

